

ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ

Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного

**Удосконалення освітньо-виховного процесу
в закладі вищої освіти**

збірник науково-методичних праць

**Запоріжжя
2024**

УДК 821.161.2.09 (062.552)

У45

Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: збірник науково-методичних праць / Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного. Запоріжжя : ТДАТУ, 2024. Вип. 27. 478 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою

*Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного
протокол №11 від 28.06.2024 р.*

Редакційна колегія:

Кюрчев С.В., д.т.н., професор, ректор ТДАТУ (головний редактор); Ломейко О.П., к.т.н., доцент, перший проректор (заступник головного редактора); Шарова Т.М., д.філол.н., професор, начальник ННЦ; Панченко А.І., д.т.н., професор, проректор з наукової роботи; Галько С.В., к.т.н., доцент, декан факультету енергетики та комп'ютерних технологій, Колокольчикова І.В., д.е.н., професор, декан факультету економіки та бізнесу; Іванова І.Є., к.с.-г.н., доцент, декан факультету агротехнологій та екології; Кувачов В.П., д.т.н., професор, декан механіко-технологічного факультету; Шокарев О.М., к.т.н., доцент, в.о. керівника ННЗУП; Землянська А.В., к.філол.н., доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук.

У збірнику подано матеріали науково-методичної конференції ТДАТУ «Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти» (31 травня 2024 р., м. Запоріжжя).

Публікації присвячені питанням розвитку вищої освіти в умовах дистанційного навчання, використання інноваційних технологій в освітньому процесі, неформальної освіти та її ролі в підготовці майбутніх фахівців, упровадження результатів наукових досліджень з пріоритетних напрямів у фахову підготовку здобувачів освіти технічних спеціальностей, провідним тенденціям суспільно-гуманітарної та економічної освіти.

Збірник буде корисним науково-педагогічним працівникам, учителям-практикам, аспірантам та здобувачам вищої освіти.

Статті опубліковано мовою оригіналу

Адреса редакції: 69600, ТДАТУ, пр-т Соборний, 226,

м. Запоріжжя, Запорізька обл.

e-mail: nnc@tsatu.edu.ua

Навчально-науковий центр університету

© Автори публікацій, 2024

© Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного, 2024

ЗМІСТ

Кюрчев С.В. <i>Виклики дистанційного навчання в переміщених університетах</i>	7
Агеєва І.В., Ортіна Г.В., Нехай В.В., Плотніченко С.Р., Вороніна Ю.Є. <i>Вплив цифровізації на трансформацію неформальної освіти в економічній сфері</i>	21
Арестенко Т.В., Кукіна Н.В., Шквиря Н.О. <i>Нові методи та технології навчання у ЗВО</i>	34
Аюбова Е.М., Ганчук М.М., Скиба В.П. <i>Використання веб-інструментів для дослідження біорізноманіття при викладанні екологічних дисциплін</i>	44
Болтянський Б.В., Болтянська Л.О. <i>Дистанційна освіта в умовах воєнного стану</i>	54
Вертегел В.Л. <i>Самостійна робота студентів в умовах дистанційного навчання»</i>	62
Вороніна Ю.Є., Нехай В.В., Ортіна Г.В., Плотніченко С.Р., Агеєва І.В. <i>Підходи до патріотичного виховання в освітньому процесі</i>	68
Герасько Т.В. <i>Формування світогляду фахівця-агронома за викладання навчальних дисциплін «Еколого-біологічне рослинництво» і «Органічне садівництво»</i>	74
Голуб Н.О. <i>Неформальна освіта: проблеми та перспективи</i>	80
Горбова Н.А., Єфіменко Л.М., Кукіна Н.В., Кравець О.В., Кюрчева Л.М. <i>Формування андрогенної компетентності державних службовців</i>	85
Дьоміна Н.А. <i>Сучасні особливості викладання вищої математики на інженерних спеціальностях</i>	91
Дяденчук А.Ф., Галько С.В. <i>Розвиток навичок моделювання та аналізу сонячних енергетичних систем за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення</i>	97
Єременко Д.В., Єременко Л.В. <i>Генеza та розвиток самонавчання у сучасній вищій освіті</i>	106
Єременко Л.В., Єременко Д.В. <i>Критерії педагогічної ефективності особистісно-орієнтованих технологій навчання</i>	113

Єфіменко Л.М., Горбова Н.А., Кукіна Н.В., Кюрчева Л.М., Кравець О.В. <i>Застосування контекстного навчання при професійній підготовці магістрів</i>	123
Землянська А.В., Землянський А.М. <i>Актуальні технології трансляції гуманітарного знання</i>	129
Зімонова О.В. <i>Особливості роботи викладача щодо підвищення грамотності студентів на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням) у ЗВО</i>	140
Зімонова О.В., Шлеїна Л.І., Ісакова О.І. <i>Культура мовлення майбутнього фахівця в умовах місцевих говорів</i>	146
Зінов'єва О.Г. <i>Імітаційне моделювання в освітньому процесі підготовки ІТ-спеціалістів</i>	153
Ісакова О.І., Шлеїна Л.І., Зімонова О.В. <i>Сучасна освітня парадигма: філософський аспект</i>	159
Коваленко О.І. <i>Інститут кураторства як складова виховних технологій при формуванні особистості студента у закладах вищої освіти</i>	168
Ковальов О.О., Самойчук К.О., Гулевський В.Б., Плахотник І.Г. <i>Підвищення якості знань при стимулюванні творчої активності здобувачів</i>	178
Колесніков М.О., Пащенко Ю.П. <i>Особливості вищої аграрної освіти в Нідерландах</i>	186
Колокольчикова І.В., Шокарев О.М. <i>Проблематика дистанційного навчання у світі та Україні</i>	199
Кравець О.В., Єфіменко Л.М., Горбова Н.А., Кукіна Н.В., Кюрчева Л.М. <i>Застосування математичного апарату та інтерактивних технологій при прийнятті управлінських рішень</i>	206
Кравець О.О. <i>Використання цифрових інструментів при викладанні іноземних мов</i>	215
Кувачов В.П., Коноваленко А.С. <i>Підготовка практично орієнтованих творчих інженерів в умовах дистанційного навчання</i>	221
Кукіна Н.В., Кравець О.В., Горбова Н.А., Кюрчева Л.М., Єфіменко Л.М. <i>Цифрова трансформація: нові виклики та можливості для економічної освіти</i>	229

Кюрчева Л.М., Горбова Н.А., Єфіменко Л.М., Кукіна Н.В., Кравець О.В. <i>Удосконалення майстерності викладача вищої школи в дистанційному режимі</i>	235
Леонтьєва В.В., Кондрат'єва Н.О. <i>Концептуальні засади та комплексна стратегія інформатизації вищої освіти: шлях до конкурентоспроможних фахівців у системі глобального інформаційного простору</i>	241
Мірошниченко М.Ю., Чернова Г.В. <i>Сучасні технології захисту інформації: аналіз ефективності та перспективи розвитку</i>	255
Нестеров О.С., Абдуллаєв А.К., Кубрак С.І. <i>Тестування загальної фізичної підготовленості футболістів 15-17 років</i>	264
Нестеров О.С., Газаєв В.Н., Магула О.С. <i>Впровадження фітнес- технологій у загально-фізичну підготовку у футболі підготовчого періоду річного циклу</i>	271
Нехай В.В., Ортіна Г.В., Плотніченко С.Р., Агеєва І.В., Вороніна Ю.Є. <i>Основні акценти методики викладання дисциплін зовнішньоекономічного напрямку</i>	279
Ортіна Г.В., Нехай В.В., Агеєва І.В., Плотніченко С.Р., Вороніна Ю.Є. <i>Формування методологічного підходу до відтворення інтелектуального капіталу</i>	287
Пашенко Ю.П., Колесніков М.О. <i>Використання інформаційно- комунікаційних технологій при викладанні хімії під час дистанційного навчання</i>	294
Плотніченко С.Р., Агеєва І.В., Вороніна Ю.Є., Нехай В.В., Ортіна Г.В. <i>Основи кейс-технології в освітньому процесі</i>	307
Попова І.О., Квітка С.О., Чаусов С.В. <i>Формування творчих здібностей здобувача-енергетика як суб'єкта виробничого процесу</i>	313
Попова І.О., Постол Ю.О., Петров В.М. <i>Компоненти професійно- педагогічної компетентності викладача ЗВО енергетичного спрямування</i>	324
Постол Ю.О., Гулевський В.Б., Попова І.О. <i>Про формування моделі навчання та підготовки фахівців з основ енергозбереження</i>	332
Сахно Л.А. <i>Штучний інтелект у закладах вищої освіти: проблеми та перспективи</i>	340

Скляр О.Г., Скляр Р.В. <i>Переваги використання хмарних технологій в освітньому процесі закладу вищої освіти</i>	350
Супрун О.М., Симоненко С.В. <i>Стратегії відповідального застосування штучного інтелекту у вищій освіті</i>	358
Шаров С.В., Коломоєць Г.А. <i>Використання ІКТ для забезпечення рухової активності</i>	367
Шарова Т.М. <i>Систематизація даних за результатами інтелектуальних змагань засобами аналітично-інформаційної системи</i>	375
Шарова Т.М., Землянська А.В. <i>Зауваги до вивчення курсу «Українська мова за професійним спрямуванням та основи академічного письма» здобувачами освіти технічних спеціальностей</i>	383
Шарова Т.М., Ломейко О.П., Шаров С.В. <i>Штучний інтелект в освіті: свідомий вибір</i>	390
Шлеїна Л.І., Ісакова О.І., Зімонова О.В. <i>Роль академічної доброчесності у сучасній вищій освіті</i>	409
Шокарев О.М., Кукіна Н.В., Колокольчикова І.В. <i>Інструментарій дисципліни «Маркетинг та логістика» у фаховій підготовці здобувачів ОПП «Агроінженерія»</i>	415
Яцух В.О., Зоря М.В. <i>Використання соціальних мереж при отриманні вищої освіти в Україні</i>	423
Havrilenko Y., Antonova H., Tetervak I. <i>Effective forms of university cooperation</i>	435
Havrilenko Y., Antonova H., Chaplinskyi A. <i>Concept of development of ukrainian higher education in the field of cooperation with foreign countries</i>	442
Havrilenko Y., Matsulevych O., Antonova H. <i>Internationalization of higher education in ukraine. Preconditions, current state, challenges</i>	450
Kryvonos I. <i>Formation of Key Competences in Foreign Language Classes by Means of Artificial Intelligence Technologies</i>	457
Palianychka N., Verkholtantseva V., Fuchadzhy N., Chervotkina O. <i>Implementation of active and interactive learning methods in teaching the discipline «Technological equipment in the industry»</i>	464
Zinovieva O., Lubko D. <i>Analysis and prospects for the implementation of STEM education in the educational process of a higher school</i>	470

Нехай В.В., д.е.н., професор, **Ортіна Г.В.**, д.н. з держ.упр., професор,
Плотніченко С.Р., к.е.н., доцент, **Агєєва І.В.**, к.е.н., доцент,
Вороніна Ю.Є., к.н. з держ.упр., доцент
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

ОСНОВНІ АКЦЕНТИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОГО НАПРЯМКУ

***Анотація.** Означено основи та особливості методик викладання дисциплін зовнішньоекономічного блоку відповідно до вимог ринкової та євроінтеграційної спрямованості економіки України*

***Ключові слова:** експортна діяльність, зовнішньоекономічна діяльність, методика викладання, міжнародне право, митна справа*

Постановка проблеми. Цільова спрямованість викладацької діяльності формується відповідно до вимог суспільних законів та принципів та обумовлюється формуванням суспільних відносин. Методика викладання економічних дисциплін має за основу загальноприйняті методологічні засади, має відповідати законам економічного розвитку суспільства. Дослідження етимології формування індивідуальних методик формування методичного комплексу окремої дисципліни, комплексу економічних дисциплін певного напрямку вимагає як додержання основних принципів та норм викладання, так і творчого підходу. Тому, дослідження досвіду викладання дисциплін зовнішньоекономічного напрямку, які надають студентам знання щодо зовнішньоекономічних зв'язків і практичних засад євроінтеграційних процесів в Україні та обґрунтування напрямків удосконалення цього процесу, вимагає особливої уваги науковців та практиків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням забезпечення вищої освіти, формування методик викладання економічних дисциплін приділяли увагу О.В. Аксьонова [1], К.В. Корсак [2], С.В. Каплінський [3], В.В. Нехай [4–6] та інші вітчизняні та закордонні вчені. Їх роботи

торкаються теоретико-методичних основ методики викладання економічних дисциплін у вищій школі.

Так, у праці О.В. Аксьонової [1] представлено основи формування стратегії й тактики викладання економічних дисциплін на засадах національної концепції економічної освіти. Ця праця – одна зі спроб дати систематизований аналіз методичних проблем викладання економічних дисциплін для студентів, аспірантів, викладачів економіки. Автор виокремлює в своїх роботах засади формування знань майбутнім економістам та тим, кого цікавлять питання економічного розвитку суб'єктів господарювання.

К.В. Корсак [2] досліджує досвід світової вищої освіти, здійснює порівняння і визначення кваліфікаційних основ здобувачів економічних спеціальностей. С.В. Каплінський [3] вказує на особливості методик викладання економічних дисциплін для студентів, аспірантів та магістрів економічних спеціальностей, зосереджує увагу саме на необхідності охоплення всіх сфер господарської діяльності сучасних підприємств. Напрацьований досвід висвітлення стратегії вищої економічної освіти, формування методичного забезпечення окремих курсів доволі ґрунтовно представлено науковцями, але проблеми удосконалення та оновлення методичного забезпечення дисциплін зовнішньоекономічного блоку потребують постійної уваги з огляду на актуалізацію євроінтеграційної спрямованості української економіки й освіти.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження основних акцентів методик викладання дисциплін зовнішньоекономічного напрямку та означення перспектив їх подальшого удосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основами методики викладання економічних дисциплін є систематичний підхід до підготовки та проведення занять, використання дієвих інтерактивних методів навчання, інноваційні педагогічні технології, а також врахування індивідуальних особливостей студентів.

Для додержання поряд з навчальною, практичною та науковою складовою освітнього процесу необхідно розробляти інноваційні методи навчання економічних дисциплін, забезпечувати підвищення кваліфікації викладачів економічних дисциплін, створювати та проходити практичні курси з фінансової грамотності. Сучасний підхід до економічної освіти передбачає розвиток міжнародного співробітництва в галузі економічної

освіти, впровадження інтерактивних методів навчання, що сприяють зростанню мотивації студентів до вивчення економічних дисциплін, аналіз та оновлення змісту навчальних програм з урахуванням сучасних економічних тенденцій, підвищення інтересу студентів до підприємництва та самостійного бізнесу, створення можливостей для практичного застосування знань, отриманих під час навчання економічних дисциплін. Значний ефект має залучення економічних експертів до процесу викладання, що дозволяє студентам отримати більше практичних знань.

Загальновідомо, що до основних методів викладання економічних дисциплін відносяться лекції, семінари, практичні заняття, кейс-метод, проектне навчання, рольові ігри, дебати, дискусії та інші активні форми роботи зі студентами. Крім того, важливим елементом методики викладання економічних дисциплін є використання сучасних інформаційних технологій, відкритих освітніх ресурсів, веб-конференцій, онлайн-курсів та інших засобів комунікації, що сприяють активному залученню студентів до навчального процесу. Все зазначене вказує на можливі складові індивідуальних методик викладання.

Необхідно також враховувати індивідуальні потреби та можливості студентів, їхні інтереси та мотивацію до вивчення економічних дисциплін, щоб забезпечити їм якісну та ефективну освіту.

Основи викладання дисципліни менеджмент зовнішньоекономічної діяльності охоплюють ряд ключових аспектів:

- знання теорії та практики зовнішньоекономічної діяльності: викладач повинен мати глибокі знання у цій області, оскільки вона включає в себе різноманітні аспекти міжнародної торгівлі, зовнішньоекономічних відносин та інших аспектів;

- відповідні методи навчання: викладання потребує використання різноманітних методик навчання, таких як лекції, семінари, практичні завдання, кейси та інші форми активної взаємодії зі студентами;

- практичне застосування: важливо, щоб студенти отримали можливість застосувати свої знання на практиці, навчалися розв'язувати реальні завдання та розв'язувати проблеми, що виникають у зовнішній торгівлі;

- використання сучасних технологій: викладач повинен використовувати сучасні технології, такі як онлайн-ресурси, вебінари,

відеоматеріали та інші, для забезпечення ефективного навчання та залучення студентів до процесу;

– розвиток навичок управління: важливо, щоб студенти отримали навички управління зовнішньоекономічною діяльністю, такі як стратегічне планування, аналіз ринку, управління ризиками та інші.

Враховуючи ці аспекти, викладач може успішно викладати дисципліну «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» і підготувати студентів до успішної кар'єри у цій галузі. Однак, слід враховувати особливості та індивідуальність тематичної спрямованості саме цієї дисципліни. Вона має орієнтувати здобувачів на опанування правових засад експортно-імпортової діяльності не лише національних, а й інших країн та на уніфікованість національного регламенту до міжнародного законодавства.

Викладання дисципліни «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» означено детермінантами, які відрізняють її від інших менеджмент-дисциплін. Визначимо основні з них.

1) Фокус на зовнішніх економічних відносинах. Дисципліна менеджмент зовнішньоекономічної діяльності зосереджується на управлінні відносинами з партнерами за кордоном, роботою з міжнародними ринками та участю в міжнародних проектах.

2) Специфіка міжнародного законодавства. У зв'язку з тим, що зовнішньоекономічна діяльність підпорядкована міжнародним стандартам і правилам, викладання цієї дисципліни передбачає вивчення міжнародного права та міжнародних договорів.

3) Міжкультурна комунікація. Оскільки зовнішньоекономічна діяльність передбачає спілкування з партнерами з різних країн, викладання цієї дисципліни також включає в себе вивчення міжкультурних аспектів комунікації та навичок міжнаціонального спілкування.

4) Аналіз міжнародних ринків. Студентам доводиться вивчати та аналізувати міжнародні ринки, їх структуру, динаміку та тенденції розвитку, що допомагає їм приймати ефективні управлінські рішення в умовах глобалізації економіки.

5) Розвиток навичок міжнародного менеджменту. Студентам надається можливість вдосконалити свої навички управління в міжнародному середовищі, включаючи управління міжнаціональними командами, вирішення конфліктів та роботу з різними культурами.

Зазначені особливості допомагають студентам засвоїти ключові аспекти управління зовнішньоекономічною діяльністю та готувати їх до успішної кар'єри на міжнародних ринках.

Для економічних спеціальностей поряд або замість дисципліни «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» може викладатись курс «Експортний менеджмент». Він орієнтує на пріоритетний для економіки Держави та підприємств напрямок – роботу на продаж та отримання у вільне користування іноземної валюти, що надає широкі можливості у майбутньому. Ключовими орієнтирами викладання саме курсу «Експортний менеджмент» є:

1) Теоретичні знання: студентам потрібно засвоїти основні теоретичні концепції та поняття, пов'язані з експортною діяльністю, такі як міжнародна торгівля, експортні операції, маркетинг на міжнародних ринках тощо.

2) Практичні навички: студенти повинні отримати практичні навички з підготовки та реалізації експортних операцій, включаючи вибір ринків збуту, оформлення документів, вивчення законодавства щодо експорту тощо.

3) Аналітичні навички: важливо навчити студентів аналізувати міжнародні ринки, конкурентність товарів та послуг, а також ризики та можливості експортної діяльності.

4) Розвиток комунікативних навичок: успішна експортна діяльність вимагає вміння взаємодіяти з партнерами з інших країн, тому студентам слід розвивати навички комунікації, переговорів та побудови взаємовигідних стосунків.

5) Практичні відпрацювання: важливо забезпечити студентам можливість отримати практичний досвід у сфері експорту через проведення практик, участь у проєктах та стажування в компаніях, які займаються експортною діяльністю.

Такий комплексний підхід до викладання дисципліни «Експортний менеджмент» дозволить студентам отримати необхідні знання, навички та вміння для успішної реалізації експортних проєктів у майбутньому.

Викладання дисципліни «Правові основи зовнішньоекономічної діяльності» передбачає вивчення основних правових засад та норм, які регулюють зовнішньоекономічні відносини країни з іншими державами та

міжнародними організаціями. До основних питань, які вивчаються у рамках даної дисципліни, входять:

- міжнародне право та міжнародні договори, що регулюють зовнішньоекономічні зв'язки;
- нормативно-правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні, включаючи законодавство про зовнішньоекономічну діяльність, тарифні та нетарифні бар'єри;
- правові аспекти введення та зняття мит на товари;
- механізми врегулювання та захисту ринків в Україні та за кордоном;
- правові основи ведення міжнародної торгівлі, зокрема митні та торговельні режими [4–6].

Під час викладання цієї дисципліни важливо акцентувати увагу студентів на важливості дотримання законодавства в галузі зовнішньоекономічної діяльності, відповідальності за порушення правових норм та шляхах вирішення спорів в цій сфері. Також важливо пояснити студентам основні принципи міжнародного співробітництва та міжнародного економічного права, що регулюють відносини країн на міжнародному рівні.

Для покращення засвоєння матеріалу студентами доречно та ефективно використовувати практичні справи, кейси з досвіду зовнішньоекономічної діяльності, ситуаційні завдання, дискусійні питання та ігри. Також важливо заохочувати студентів до самостійного вивчення актуальних законодавчих актів та міжнародних договорів у галузі зовнішньоекономічної діяльності.

Висновки та рекомендації. Сучасний підхід до економічної освіти передбачає розвиток міжнародного співробітництва в галузі економічної освіти, впровадження інтерактивних методів навчання, врахування індивідуальних потреб та можливостей студентів, їхніх інтересів та мотивації до набуття певних компетенцій, щоб забезпечити їм якісну та ефективну освіту.

Викладання дисципліни «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» та споріднених з нею за тематикою означено детермінантами: фокус на зовнішньоекономічних відносинах, на роботі з міжнародними ринками, врахування специфіки міжнародного законодавства,

міжнародних стандартів, договорів і правил, норм міжкультурної комунікації.

У процесі викладання слід обґрунтовано апелювати до міжнародних правових аспектів врегулювання та захисту ринків в Україні та за кордоном, враховувати механізми ведення міжнародної торгівлі, зокрема митні та торговельні режими.

На підставі дослідження та узагальнення основ, особливостей та ключових орієнтирів викладання дисциплін зовнішньоекономічної спрямованості («Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», «Експортний менеджмент», «Правові основи зовнішньоекономічної діяльності») доречно рекомендувати до застосування такі підходи викладання:

1) Практичний підхід. Методологія викладання дисциплін зовнішньоекономічної спрямованості базується на практичних прикладах, кейсах і ситуаційних завданнях, що дозволяє студентам отримати не лише теоретичні знання, але й практичні навички;

2) Міждисциплінарний підхід. Викладання дисциплін зовнішньоекономічної спрямованості часто включає в себе елементи економіки, міжнародних відносин, права та інших суміжних наук, що дозволяє студентам отримати комплексне розуміння даної теми;

3) Використання сучасних технологій. Методологія викладання дисциплін зовнішньоекономічної спрямованості включає в себе використання інноваційних методів навчання;

4) Міжкультурний підхід. Оскільки зовнішньоекономічна діяльність включає в себе взаємодію з різними культурами й традиціями, методологія викладання цих дисциплін має робити акцент на міжкультурний аспект, вивчення міжнародних відносин та міжнародного спілкування.

Перспективним завданням для досліджень є пошук шляхів удосконалення методології викладання економічних дисциплін, зокрема дисциплін зовнішньоекономічної спрямованості, в аспекті інтеграції національної економічної освіти у загальноєвропейський освітянський простір.

Література

1. Аксьонова О.В. Методика викладання економіки: навч.-метод. посібник. К. : КНЕУ, 2018. 288 с.

2. Корсак К.В. Світова вища освіта: порівняння і визначення закордонної кваліфікації і дипломів. К.: МАУП, 2017. 208 с.

3. Каплінський С.В. Методика викладання економічних дисциплін: посібник для студентів, аспірантів та магістрів економічних спеціальностей. Суми, 2022. 230 с.

4. Нехай В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: нові можливості. *Управління та адміністрування в умовах протидії гібридним загрозам національній безпеці*: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 22 листопада 2023 року). Київ : ДУІТ, ХНУРЕ, МНТУ, 2023. С. 345–348.

5. Нехай В.В. Досвід та форми зовнішньоекономічної діяльності підприємств. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: фінансовий та управлінський аспекти*: матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 22-23 березня 2023 р. Львів : ЛНУП, 2023. С. 375–378.

6. Restorative and productive methods of environmental management in the implementation of environmental policy / V. Nekhai, S. Nesterenko, O. Marchenko [et al.]. *Cuestiones Políticas*. 2021. Vol. 39 (71). P. 871–883.

Nekhai V., Ortina G., Plotnichenko S., Ahieieva I., Voronina Y. Main accents of the methodology of teaching disciplines in the foreign economic field

Summary. The basics and peculiarities of the teaching methods of economic disciplines, in particular the disciplines of the foreign economic block, the directions of bringing them into line with the requirements of the market and European integration orientation of the economy of Ukraine are defined.

Key words: export activity, foreign economic activity, teaching method, international law, customs affairs.

Для нотаток

